

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2020-02-07

Diarienummer: 10-2019-1542

Handläggare: Robert Casselbrant

Telefon: 031-625985

E-post: robert.casselbrant@goteborgenergi.se

Internrevision årsrapport 2019 - Sammanfattning

KPMG har på VD uppdrag genomfört följande internrevisionsuppdrag 2019.

1. **Fördjupning riskhantering elhandel**
2. **Säkerhetsskyddsavtal (SUA)**

Ärendet

Bakgrund

Göteborg Energi identifierar årligen ett antal områden där vi ser att det finns potentiella förbättringsmöjligheter eller där vi ser att det finns en riskexponering vi vill genomlysas för att säkerställa en god intern styrning, uppföljning och kontroll. Som en del av denna process genomförs internrevisioner av extern part där rekommendationerna redovisas till styrelsen och där åtgärdsplaner tas fram och följs upp i styrelsen.

Syftet med internrevision

Den internationella definitionen av internrevision är allmänt vedertagen och är också vår utgångspunkt när vi pratar om internrevision "Internrevision är en oberoende, objektiv, säkrings- och konsult aktivitet, utformad för att tillföra värde och förbättra en organisations verksamhet. Den hjälper en organisation att nå sina mål, genom att tillföra ett systematiskt, strukturerat sätt att värdera och förbättra effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser." Internrevisionens roll beskrivs ibland som "tredje linjens försvar". Då ses verksamheten som den första försvarslinjen och kontrollfunktioner såsom regelefterlevnad (compliance) och riskkontroll som den andra försvarslinjen.

Nuläge

1. **Fördjupning riskhantering elhandel**

Göteborg Energi har 2019 lyft fram ett behov av att få en fördjupad förståelse kring hanteringen av prisrisken (Säkringsportföljer och Handelsportföljen) utifrån de mandat som beslutats. Vilka potentiella risker kan Göteborg Energi utsättas för inom ramen för beslutade riskmandat?

Syfte och mål med revisionen:

Att utreda och klargöra nedan revisionsfrågor:

- Finns det en gemensam syn på risktagandet inom elhandeln utifrån de beslutade riskmandaten?
- Harmonierar riskmandatet för Göteborg Energis Elhandel med Göteborgs Stads övergripande syn på risk?
- Är styrningen och kontrollen ändamålsenlig vad gäller prisrisken som uppstår inom Elhandeln?

2020-02-07

- Finns kunskap om vilka maximala risker som Elhandeln kan utsättas för enligt beslutade riskmandat och konsekvensen av dessa?

Metod:

- Inledande intervjuer med nyckelpersoner i syfte att få en bild av om det finns en samsyn kring riskhantering avseende elhandeln och primärt hantering av prisrisken. Följande nyckelpersoner har identifierats; Din El styrelse och VD samt koncernchef, ekonomidirektör och risk controller.
- Granskningen genomförs i form av dokumentstudier och intervjuer samt "walk through" av processen.
- En mer detaljerad analys av arbetssätt, riktlinjer, systemstöd och rapportering avseende säkringsportföljen och handelsportföljen.

Sammantagen bedömning:

- Risk för låg kunskap om Din Els affärsmodell och relaterade risker. Vid uppkomna händelser kan det försvåra förankring och beslut för de åtgärder som behöver vidtas.
- Risk för otydlighet kring om spekulationsförbudet även gäller Göteborg Energikoncernens hantering av el- och energihandeln, i.e. Handelsportföljen som har till syfte att generera avkastning.
- Risk att riktlinjerna inte är tillräckligt tydliga eller kända för att få snabb effekt.
- Risk för bristande kunskap och insikter om hur extrema händelser kan påverka Din El och Göteborg Energi koncernen.

Rekommendationer:

- Att målmedvetet arbeta med att kommunicera den valda affärsmodellen och dess möjligheter/hot och riskhantering.
- Att säkerställa att det finns en kvittens hos ägaren vad gäller Handelsportföljen.
- Att förtydliga instruktionen avseende säkringsportföljen samt belysa agerandet när riskmandatet är förbrukat och det inte går att stänga positionerna.
- Att överväga att komplettera med ett riskmått, motsvarande en känslighetsanalys och simulera hur olika extrema händelser påverkar riskpositionen.

Koncernens åtgärder:

Aktiviteter kopplat till rekommendationerna genomförs. Arbeta med att skapa samsyn runt riskhanteringen pågår i Din El styrelse. Det finns god kunskap inom verksamheten och daglig process för att övervaka och mäta riskpositionerna är etablerad. Riskpositionen beräknas enligt Nasdaqs modell och är etablerad på marknaden. Den är dock relativt komplex och kan vara svår för den som är längre från verksamheten att förstå vilket innebär en utbildningsaktivitet. Möjlighet att genomföra simuleringar om hur extrema händelser på elmarknaden får effekter på prisrisken skall utredas.

Ansvarig: CMoF – Björn Gustafsson/ VD Din El Roger Sundemo

2020-02-07

Nuläge

2. Säkerhetsskyddsavtal (SUA)

Bakgrunden är att en ny säkerhetsskyddslag och säkerhetsskyddsförordning samt nya föreskrifter om säkerhetsskydd för elsektorns aktörer infördes under 2019. KPMGs granskning är genomförd samtidigt med ett pågående utvecklingsarbete inom Göteborg Energi.

Syfte och mål med revisionen:

Att utreda och klargöra nedan revisionsfrågor:

- Granska om det finns en ändamålsenlig process för att säkerställa korrekt tillämpning och uppföljning av SUA.
- Bedöma tydligheten vad gäller roller och ansvar inom säkerhetsorganisationen för hanteringen av SUA.
- Ge rekommendationer inför fortsatt utvecklingsarbete

Metod:

- Granskning av styr- och stöddokument
- Intervjuer med nyckelpersoner inom säkerhetsorganisationen.
- Workshop kring preliminära slutsatser och rekommendationer

Sammantagen bedömning:

- Den centrala säkerhetsorganisationen har säkerställt ett skydd av de mest kritiska anläggningarna och informationsdelarna i enlighet med gällande lagstiftning.
- SUA-processen uppfattas som komplex och svår att greppa.
- Det finns en osäkerhet kring rollfördelning beställare/inköpare
- Det finns oklara rutiner för att styra leverantörer vad gäller krav på säkerhetsutbildning, säkerhetsskyddsinstruktion, upplysning kring tystnadsplikten samt återlämning och förstörande av handlingar.
- Det finns en bristande uppföljning av leverantörernas åtaganden vad gäller säkerhetsskyddsombud, personalrutiner och hantering av sekretessbevis

Rekommendationer:

- Översyn av SUA-processen: Utvärdera och förtydliga oklara moment, utveckla och komplettera med nya moment vid behov. Ta fram en tydlig illustration av SUA-processen.
- Befintliga avtal och system: Gå igenom befintliga leverantörsavtal kring information och anläggningar som ännu inte har blivit skyddsklassade. Utveckla behörighetsstyrning i kritiska verksamhetssystem.
- Säkerhetsskyddsklassning: Färdigställ säkerhetsskyddsklassning och inför rutiner för löpande klassningsarbete.
- Rutiner och rollbeskrivning: Förtydliga rollfördelningen vid upphandling, för beställarrollen samt löpande arbete kring uppföljning och avslut av leverantörsavtal.
- Utbildningsinsatser: För introduktion av nyanställda samt för baspersonal och nyckelpersoner.

2020-02-07

Koncernens åtgärder:

Aktiviteter kopplat till rekommendationerna pågår löpande. Säkerhetschefen och Inköpschefen har i uppdrag att säkerställa att en väl dokumenterad process för SUA finns och att kunskap finns där det är relevant. Säkerhetschefen ansvarar för att säkerhetsskyddsklassning finns och att rutiner är uppdaterade och kända. Säkerhetschefen ansvarar för att det finns en process för uppföljning av leverantörer. Inköpschefen ansvarar för att våra avtal med leverantörer är tydliga vad gäller koncernens krav vad gäller SUA.

Ansvarig: C Säk Petter Markhede och C Inköp Fredrik von Homeyer

Göteborg som ovan

Alf Engqvist